

NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ

- a vilárendszer elmélete 29
- Afrikai Nemzeti Kongresszus 145, 152
- afrikai nyelvek Q értéke 150
- afrikanderek 140
- afrikander-mozgalom 141, 148
- afrikaans 141, 142–143, 153, 155, 193
 mint hivatalos nyelv 147
 Q értéke 149
- Akinnaso, F, Niyi 136
- Alexander, Neville 146
- Alexandre, Pierre 115
- amerikai modellek és normák 204
- analfabetizmus 72, 112
- Anderson, Benedic 101
- angol
 anyanyelvi beszélői 201
 mint hipercentrális nyelv 15–16, 20, 27, 98, 130, 152, 188, 198
 továbbélése Afrikában 32, 133, 134, 146, 152, 155
 mint hivatalos idegen nyelv 97, 147
 túlsúlya 129, 166, 168, 172, 196
 Q-értéke 148, 149, 153
 mint második nyelv 164, 169, 172, 175, 197
 használata az Európai Unióban 165, 179, 196
- angol gyarmatosítás 25, 153
- apartheid-rezsim 137, 140, 142, 192
- apharteidellenes mozgalom nyelvészei 145
- arab 24, 107
 mint az iszlám nyelve 24
 mint klasszikus nyelv 18, 19
- arabizálódás 26
- azonos jogok elve 172
- bahasa indonézia l. indonéz nyelv
- Bamgbose, Ayo 135
- bantu nyelvek 128, 140, 143, 145, 151
- belföldi összekötő nyelvek 110
- berlini konferencia 108
- Botswana 110, 128–129, 194
- Bourdieu, Pierre 7, 61, 120, 202
- búr háborúk 141
- búrok 25, 140, 142
 hivatalos nyelve 141
- Calvet, Louis-Jean 119, 120
- centrális nyelv 14, 17, 30, 61, 109, 159, 160, 200
 Q értéke 160
- Chaudenson, Robert 111, 125
- csettintő nyelvek 140
- csvana 110, 128, 194
 Q értéke 129

- Dél-Afrika alkotmánya 147
 dél-afrikai nyelvek 144
 dél-afrikai nyelvkonstelláció 143,
 148, 193
 Denison, Norman 166
 dialektusok 13, 199
 diglosszia 66, 67, 197, l. még
 kétnyelvűség
 domináns nyelvek 57
 domináns nyelvre való áttérés 65
 Dumont, Pierre 120
- EGK lakosainak idegennyelv-
 ismerete 168
 egyéni kulturális tőke 65
 egyenlő elbánás elve 176
 egykori angol gyarmatok 98
 egykori francia gyarmatok 98, 113
 egykori német gyarmatok 131
 Első Indonéz Nyelvi Kongresszus
 104
 első világháború 21
 Elzász-Lotaringia 23
 emlékezeti nyelv 14
 érdemi/kívánatos jószág
 (merit good) 59–60
 eszperantó 201
 etnikai töredezettség 195
 Európai Bizottság 158
 Európa nyelvi térképe 21
 Európa nyelvrendszerének
 dinamikája 164
 Európai Gazdasági Közösség (EGK)
 165, 168
 európai nyelvek robusztussága
 163
 európai nyelvkérdés 178, 180, 181
 európai nyelvrendszer
 töredékessége 170
 európai nyelvvita 184
 Európai Parlament 158, 179
 Európai Unió
 a belső bürokrácia
 kommunikációja 34,
 182–184
 belföldi kommunikáció 33,
 159–164, 184
 bővítése 164
 fiatalok nyelvi jártassága 174
 fordítás 183, 196
 formális nyilvános
 kommunikáció 34, 176–181
 hivatalos nyelvei 165
 intézményes többnyelvűsége
 176
 négy kommunikációs szint 158
 nyelvi konstellációja 33, 165,
 175, 176, 182, 183, 185,
 195–197
 nyelvrepertoárja 46
 tagállamok nyelvi preferenciái
 179
 transznacionális kommunikáció
 33, 164–176, 184
 externális hatás 40
- Fabian, Johannes 108, 124
 fekete nyelvi aktivisták 151
 „felfelé” történő nyelvtanulás 15,
 35,
 Ferge Zsuzsa 7
 fordítás automatizálása 202
 fordítás költségei 203
 francia
 centralitása 168
 kirekesztésre irányuló használata
 115
 mint hivatalos nyelv 114, 119
 mint közvetítő nyelv 26, 175
 mint munkanyelv 158
 mint supercentrális nyelv 26,
 124
 pozíciója a volt gyarmatokon
 113
 pozíciója az EU-ban 172, 175,
 185
 Q értéke 169, 172
 frankofon politika 166

- gael 165
 Gandhi, Mahatma 92, 105
 globális nyelvrendszer evolúciója
 16
 globális nyelvrendszer 12, 20, 29
 Goethe Intézetek 166
 görög
 mint klasszikus nyelv 18
 „Greenberg-féle A” 49
 Groeneboer, Kees 99, 100

 Gyarmati Charta 125
 gyarmati nyelvek 33, 59, 110, 111,
 122, 188, 193, 195, 199
 gyarmatosítás hatása a globális
 nyelvrendszerre 20, 109

 han-kínai 18, 22
 hausza nyelv 133
 Haute Comité pour la Francophonie
 166
 helyzeti előny (location rent) 62
 heteroglosszia 65, 66
 hindi 26, 155, 191
 hindusztáni nyelv 105
 hipercentrális nyelv 14, 188
 hiperközösség koncepciója 68
 hiperközösségi javak 42
 hivatalos államnyelvek 163
 holland 93
 csekély Q értéke 104
 eltűnése 96
 hollandok karaktere 97
 hollandok kulturális önlebecsülése
 99
 honi kisebbségi nyelv 158
 honi nyelv mint közvetítő nyelv
 129
 hutuk 110, 194

 idegennyelv-oktatás 56, 164
 igbo (ibo) nyelv 133
 igériai nyelvi konstelláció 135
 indiai nacionalizmus 73

 indiai nyelvkonstelláció 71
 indonéz nacionalizmus 92, 93, 94,
 96, 101, 104
 indonéz nyelv (maláj, bahasa
 indonesia) 95, 100,
 103, 193
 mint első nyelv 96
 mint nemzeti nyelv 97
 indonéz szigetcsoport 94
 indonéziai nyelvkonstellációja 91,
 94, 193
 integráció 30, 162
 internet 40
 írástudatlanság, l. analfabetizmus
 írók 53–56

 jávai nyelv 91, 92, 102
 kommunikációs értéke 104
 Jomo Kenyatta 132
 joruba 133

 katalán 165
 Katesi, Yime Zime 115
 Kazadi, Ntole 116
 Kenya 132
 kétnyelvű elitcsoportok 28, 160
 kétnyelvű társadalom 140
 kétnyelvűség 160, 164, 196,
 l. még diglosszia
 kidolgozott kód 72
 kikongo 122, 123
 kikujuk 132
 „Kilencek” 169
 kínai
 mint klasszikus nyelv 18
 térhódítása 19
 nyelvi konstelláció 22
 kinyarvanda (kirundi) 113, 194
 prevalenciája 114
 kirundi, l. kinyarvanda
 kis nyelvek szerzői 57, 65
 kis nyelveken alkotó szerzők 190
 klasszikus nyelv 18
 kollektív cselekvés dilemmája 116

- kollektív kulturális tőke 28, 31,
 59, 65, 68, 190
 kommunikációs esélyek 154
 kommunikációs zóna 51
 Kongó/Zaire 111, 121–127, 124,
 127, 191, 193
 kongói közvetítő nyelvek 123
 kongó–zairi közvetítő nyelvek 125
 korlátozott kód 72
 közigazgatási elit 28
 közösségi javak 41–42
 közösségi javak elmélete 31
 közvetítő nyelvek 30, 136, 200
 krama (a jávai nyelv változata) 92,
 102
 kreol nyelvek 146
 kulturális tőke 28, 190
- Laitin, David 146
 latin 17–18, 201
 lingala 122, 123
 lingvizmusz (nyelvi diszkrimináció)
 63
 lützelburgisch 165
- „magas” kultúra 58
 Magyarország 172
 Makoni, Sinfree 151
 maláj nyelv 91, 92, 96, l. még
 indonéz nyelv
 kommunikációs értéke 104
 mandarin *putonghua* 22
 Marivate, C. N. 152
 mint klasszikus nyelv 18
 Moelino, Anton 100
 monogenezis hipotézise 16
 monoglosszia 63
- náci hódítás 21
 nagy nyelvek szerzői 62
 nagy nyelveken alkotó szerzők
 190
 Ndolo, Ike 135
 német kultúrpolitika 166
- német nyelv pozíciója az EU-ban
 168–172, 185
 német újraegyesítés 166
 németalföldi nyelv 125, 175
 Q értéke 153
 nemzetállam 162
 nemzeti nyelv 14, 18, 74, 75, 162,
 163, 184, l. még vernakuláris
 nyelv
 nemzeti nyelvek oktatása 121
 nemzeti nyelvek támogatása 135
 Népszövetség 23
 Ngalasso, Mwatha 122
 ngoko (a jávai nyelv változata) 92,
 102
 Ngugi Wa Thiong’o 132
 nguni nyelv 145
 Nigéria 111, 133, 192
 nigériai pidzsin 134, 135, 136, 192
 niger–kongói nyelvcsalád 124,
 140, 143
- nyelv
 centralitása 44, 47, 189
 kommunikációs
 értéke/potenciálja, l. Q érték
 megóvása 53
 mint az identitás meghatározója
 190
 mint hálózat 38
 mint közgazdasági jószág 36,
 38, 40, 41, 189
 mint szabvány 38
 politikai szociológiája 12
 pozíciója 44
 prevalenciája 44–46, 189
 nyelvek
 „magasabb” és „alacsonyabb”
 változata 61
 expanziója az Atlanti-óceán
 partján 25
 felsőbbrendűsége 199
 közgazdaságtana 12, 35–50,
 103, 189, 191

- közgazdaságtana 28
 rendszerének globális
 integrációja 188
 sztenderd változata, művelt
 köznyelv 61
 nyelvhalál 52, 64
 nyelvhez kötött kultúra fogyasztói,
 piaca 54
 nyelvi csoportok közötti
 konkurencia és
 kompromisszumok 27, 30
 nyelvi diverzitás 49, 201
 nyelvi egységesülés 159
 nyelvi evolúció 187
 nyelvi féltékenység 112, 137, 191,
 195
 nyelvi imperializmus 63
 nyelvi nacionalizmus 73
 nyelvi rezsimek 196
 nyelvi tőke 61, 120, 125
 nyelvi versengés 27, 28, 161, 165,
 191
 nyelvkonstellációk 36
 nyelvpolitika 34, 157, 164, 177,
 204
 nyelvrepertoár 45, 63
 nyelvtanulás költségei 43, 53
 nyelvválasztás 70
 Nyerere, Julius 131
 Nyugat nacionalista elképzelései
 98
 Nyunanda ya Rubango 121

 ókori birodalmak 17, 187
 oktatott nyelvek kínálata 35
 olasz
 helyzete az EU-ban 174
 Olejo, James 136
 orosz 105, 170
 szupercentrális funkciója 23
 Osztrák–Magyar Monarchia 24
 ősnyelv 12
 Összindiai Nemzeti Kongresszus
 92

 páneurópai kommunikáció 158
 passzív nyelvi jártasság 202
 periférikus nyelv 14, 19, 61, 108,
 159, 160, 199–200
 perzsa
 mint klasszikus nyelv 18
 pidzsin nyelvek 108, 110, 146
 pluralisztikus nyelvrezsim 137
 poliglosszia 64
 poliglosszia 73
 poliglott párbeszéd 202
 politikai fejlődés hatása
 a globális nyelvrendszerre
 20
 politikai szociológia 28
 Pollock, Sheldon 74
 posztkoloniális rezsimek 74
 Prah, Kwasi 146
 protekcionista politika 58

 Q érték 28, 36, 42–50, 52, 53,
 55–56, 61, 64–65, 99, 120,
 180, 189
 kiszámítása 30
 növelése 63
 Quebec 25, 26

 regionális konstelláció 14
 regionális elitek 159, 161
 robosztusság (robosztusság) 163
 Ruanda 110, 112, 127, 194
 Ruandai Hazafias Front 116

 sakk-komputer 202
 Samarin, William 123
 Schuring, Gerard 148
 Senghor, Leopold 117
 soknyelvűség 183
 spanypol 25, 175
 Q értéke 170
 Steinhauer, Hein 95
 Suharto-rezsim 93, 105
 Swigart, Leigh 120

- szabadkereskedelem elmélete 31
 szanszkrit 70
 Szenegál 110, 117–121, 127, 193
 sziang (kínai nyelv változata) 22
 szocializmus 98
 szociolingvisztika 29, 67, 92, 199
 szoto 123, 128
 Szovjetunió dezintegrációja 105
 szövegek fordítása 55–57
 szövegek szabad cseréje 52, 53
 szuahéli 111, 122, 124, 130
 mint anyanyelv 130
 szupercentrális nyelv 14, 21, 22,
 24, 30, 61, 158, 164, 184, 188,
 200
 szutu nyelv 145
- Tanzánia 25, 32, 111, 129, 193
 Tanzánia nyelvkonstellációja 130
 távolsági kommunikáció 18
 terjeszkedő nyelv 42
 többnyelvű beszélők, olvasók 13,
 51, 68
 többnyelvűség 11, 157, 162, 201
 „tömegkultúra”, „alacsony” kultúra
 60
- transznacionális kulturális csere
 31
 transznacionális társadalmak
 integrációja 30
 tuszik 110, 194
- Venter, David 152
 vernakuláris nyelv 18, 102, l. még
 nemzeti nyelv
 vesztes nyelv 112
 világnyelvek terjedése 35
 volof 111, 117
 kommunikációs értéke 117
 prevalenciája 120
 Q értéke 121
- Wright, Sue 182
- Zapp, Franz-Josef 202